

Autoreferat

1. **Imię i nazwisko:** Arkadiusz Bialic

2. **Posiadane dyplomy i stopnie naukowe/artystyczne**

- Dyplom ukończenia Akademii Muzycznej w Krakowie (magister sztuki, 2000)
- Dyplom ukończenia studiów podyplomowych „Künstlerische Ausbildung” w Hochschule für Musik we Freiburgu Bryzgowijskim (2001)
- Dyplom ukończenia studiów podyplomowych „Solistenklasse” w Hochschule für Musik und Darstellende Kunst we Frankfurcie nad Menem (2003)
- Świadectwo ukończenia studiów podyplomowych „Zarządzanie Kulturą” na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (2016)
- Stopień doktora sztuki muzycznej na podstawie rozprawy „Francuska i belgijska symfoniczna muzyka organowa XIX i XX wieku w aspekcie dwóch przeciwstawnych tradycji wykonawczych zapoczątkowanych przez Césara Francka i Jacquesa-Nicolasa Lemmensa. Subiektywizm a obiektywizm interpretacji, rubato a agogika w utworach organowych twórców i kontynuatorów obydwu nurtów estetycznych.” na Akademii Muzycznej w Krakowie (2017)

3. **Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych / artystycznych.**

- od 2003 Akademia Muzyczna w Krakowie
- 2002 – 2005 Papiaska Akademia Teologiczna w Krakowie
- 2003 – 2009 Wyższe Seminarium Duchowne OO. Paulinów w Krakowie
- 2004 – 2006 Szkoła Muzyczna I stopnia im. Majora Hieronima Henryka Baranowskiego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie
- 2009 – 2014 Diecezjalna Szkoła Organistowska w Bielsku-Białej

2014 – 2015 Szkoła Muzyczna im. Oskara Kolberga w Czaławiu

od 2017 Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II st. im. F. Chopina
w Krakowie

4. Opis edukacji i działalności artystycznej.

Edukację muzyczną rozpocząłem w Państwowej Szkole Muzycznej I st. im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie, gdzie kształciłem się w zakresie gry na fortepianie i skrzypcach. W tym początkowym okresie mojego życia duże znaczenie miały dla mnie liczne rozmowy w gronie rodziny o działalności artystycznej mojego dziadka Mieczysława Bialica - skrzypka i dyrygenta, wieloletniego artysty Filharmonii Narodowej w Warszawie, a po studiach dyrygenckich pod kierunkiem Leopolda Stokowskiego, również dyrygenta działającego w USA. Jednocześnie wzrastanie wśród prac plastycznych mojej matki Janiny Bialic oraz kompozycji ojca Ryszarda Bialica – autora muzyki do wielu przedstawień i spektakli teatralnych, wpłynęło na moje późniejsze zainteresowanie organami – instrumentem o szerokim spektrum możliwości kolorystycznych.

W wieku 13 lat rozpocząłem naukę gry na tym instrumencie w Państwowym Liceum Muzycznym im. Fryderyka Chopina w Krakowie, pod kierunkiem mgr. Jacka Kuliga – doświadczonego pedagoga, organisty i organologa, zaangażowanego w prace rekonstrukcyjne wielu zabytkowych instrumentów na terenie Krakowa i regionu polski południowej. Możliwość rozmowy o zagadnieniach technicznych budowy, renowacji i rekonstrukcji organów zaszczepiło we mnie wielki szacunek do sztuki organmistrzowskiej oraz do samych instrumentów, które głównie dzięki świadomemu zaangażowaniu środowiska organowego mają szansę na zachowanie historycznego kształtu, technicznej sprawności i oryginalnej szaty brzmieniowej. Równolegle kontynuowałem dalszą naukę gry na fortepianie w klasie mgr. Tomasza Artynowskiego, absolwenta prof. Jana Hoffmanna, dzięki któremu miałem możliwość rozwoju techniki pianistycznej w oparciu o tradycję wykonawczą wywodzącą się od wybitnego holenderskiego pianisty Egonu Petri.

W tym też okresie, a więc w latach 1989 – 1995, zaczęła także rozwijać się trwająca niezmiennie do dzisiaj, moja fascynacja muzyką dawną, której poświęciłem wiele zaangażowania również w czasie dalszych studiów organowych. Spotkanie na drodze mojego artystycznego rozwoju takich mistrzów jak profesorowie Marie Claire-Alain, Guy Bovet, Harald Vogel czy Julian Gembalski zaowocowało nowym spojrzeniem na muzykę dawną oraz tzw. wykonawstwo zgodne z historyczną konwencją epoki.

W 1995 roku rozpocząłem studia organowe na Akademii Muzycznej w Krakowie pod kierunkiem prof. Jana Jargonja, a po śmierci Profesora znalazłem się w gronie studentów jednego z najwybitniejszych polskich organistów – prof. Józefa Serafina. Niezwykle ceniłem sobie zarówno szeroki horyzont estetyczny i intelektualny lekcji organów z prof. Serafinem, jak i duży margines artystycznej swobody, co było bezcenne w procesie tworzenia się mojej

indywidualnej osobowości artystycznej. Zaowocowało to pierwszymi laureatami konkursowymi: II. nagrodą (pierwszej nie przyznano) na Ogólnopolskim Konkursie Organowym w ramach VIII. Ogólnopolskiego Festiwalu Muzyki Religijnej im. Ks. Stanisława Ormiańskiego w Rumi w 1996 roku, III. nagrodą (pierwszej nie przyznano) na XVI. Międzynarodowym Konkursie Organowym *Concours Suisse de l'orgue* w Brig (Szwajcaria) w 1998 roku oraz II. nagrodą na IV. Międzynarodowym Konkursie Organowym im. J.P. Sweelincka w Gdańsku w 2000 roku. Były to bezcenne doświadczenia, które zaważyły na moich dalszych artystycznych losach.

Istotnym uzupełnieniem studiów było również uczestnictwo w wielu kursach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez: Daniela Rotha (Kamień Pomorski, 1996), Juliana Gembalskiego (*Juniores Priores – Sejny*, 1997), Ludgera Lohmanna (Warszawa, 1997), Jona Laukviką (Warszawa, 1998), Davida Titteringtona (Dartington International Summer School – Dartington/Anglia, 1998), Haralda Vogela (Warszawa, 1998), Oliviera Latry (*Schleswig Holstein Musik Festiwal – Lubeka*, 1999). Różne spojrzenia na kanon repertuaru organowego były dla mnie nieocenionym źródłem inspiracji do indywidualnych poszukiwań w pracy twórczej. W tych latach dwukrotnie byłem wyróżniony stypendium Ministra Kultury i Sztuki „za wyróżniające osiągnięcia w nauce”. Rozpocząłem także intensywną działalność koncertową zarówno jako solista, jak i kameralista występując ze znakomitymi muzykami takimi jak Konstanty Andrzej Kulka – ikona polskiej wiolinistyki oraz poznając wspaniałe instrumenty w Szwajcarii, Niemczech i Polsce.

W roku akademickim 1999/2000 rozpocząłem studia w Hochschule für Musik we Freiburgu w klasie organów prof. Zsigmonda Száthmáry, początkowo w ramach programu Erasmus, a następnie jako student tamtejszej uczelni. Pod kierunkiem tego profesora pracowałem w szczególności nad muzyką włoskiego i niemieckiego baroku, jak też nad dziewiętnastowieczną literaturą organową ze szczególnym uwzględnieniem twórczości Ferencza Liszta, Felixa Mendelssohna-Bartholdy'ego oraz Maxa Regera. Szczególnie cennym doświadczeniem była praca nad utworami dwudziestowiecznych kompozytorów, takich jak Olivier Messiaen, Mauricio Raúl Kagel i György Ligetti, którego Zsigmond Száthmáry był uczniem, wieloletnim przyjacielem i autorem prawykonań jego kompozycji organowych.

Po ukończeniu studiów na Akademii Muzycznej w Krakowie w roku 2000, gdzie uzyskałem dyplom z wyróżnieniem oraz tytuł magistra sztuki, a następnie studiów w Hochschule für Musik we Freiburgu w roku 2001, uzyskując dyplom *Künstlersche Ausbildung*, zostałem przyjęty w wyniku egzaminu konkursowego na solistyczne studia podyplomowe *Konzertexamen* w Hochschule für Musik und Darstellende Kunst we Frankfurcie nad Menem do klasy organów prof. Daniela Rotha – wybitnego kompozytora, pedagoga i organisty tytularnego bazyliki St. Sulpice w Paryżu. Studia pod kierunkiem prof. Rotha, obok bezcennej wartości artystycznej, stanowiły także znakomitą okazję do pogłębienia wiedzy muzykologicznej dotyczącej szeroko pojętej francuskiej muzyki organowej, zagadnień konstrukcyjnych budowy organów typu francuskiego oraz sztuki improwizacji organowej.

Zdobyte w tym czasie doświadczenie pozwoliło mi na uzyskanie II. nagrody na międzynarodowym konkursie interpretacji muzyki organowej Grand Prix du Chartres w 2002 roku. Jako laureat tego konkursu wystąpiłem z recitalami solowymi na wielu prestiżowych festiwalach organowych m.in. w bazylice Saint Suplice w Paryżu, katedrach w Chartres i Sans (Francja), kościele St. François w Lozannie oraz Filharmonii Narodowej w Warszawie. Moje studia wspierały fundacje niemieckie: Alfred – Toepfer – Stiftung z Hamburga oraz Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD). Współpracowałem także z wieloma zespołami artystycznymi oraz kościołami pełniąc obowiązki organisty m.in. w kościele ewangelickim Johanniskirche we Frankfurcie nad Menem w latach 2001-2003.

Po uzyskaniu dyplomu Konzertexamen w Hochschule für Musik und Darstellende Kunst we Frankfurcie nad Menem w 2003 roku wróciłem do rodzinnego Krakowa, gdzie rozpocząłem pracę na Papieskiej Akademii Teologicznej kształcąc przyszłych muzyków kościelnych, jak też na krakowskiej Akademii Muzycznej na stanowisku asystenta w Katedrze Organów. Ponadto objąłem obowiązki organisty tytularnego bazyliki św. Michała Archanioła i św. Stanisława Biskupa i Męczennika Na Skałce w Krakowie, gdzie zorganizowałem szereg koncertów organowych oraz kameralnych w ramach festiwalu: Muzyczna Wiosna na Skałce oraz Ars Cantus Gregoriani, z udziałem wiodących zespołów artystycznych takich jak Ensemble Organum Marcela Pérèsa, Bornus Consort czy Flores Rosarum – żeński zespół wokalny założony z mojej inspiracji przez prof. dr hab. Susi Ferfoglię. Uczestniczyłem także w projektach artystycznych zakończonych nagraniem dwóch płyt CD z towarzyszeniem paulińskiej scholi gregoriańskiej Wyższego Seminarium Duchownego. W tym czasie byłem również organistą Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie oraz koordynatorem projektu budowy organów z ramienia Diecezjalnej Komisji Muzyki Kościelnej.

W ramach swej intensywnej działalności koncertowej występowałem we Francji, Niemczech, Rosji, Słowacji, Szwajcarii i Włoszech oraz na wielu znaczących festiwalach organowych w Polsce. Byłem także solistą koncertów symfonicznych i oratoryjnych z towarzyszeniem m.in. Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach (NOSPR) oraz Orkiestry Symfonicznej i Kameralnej Akademii Muzycznej w Krakowie.

Moje bogate doświadczenie koncertowe pozwoliło mi na otwarcie przewodu doktorskiego na krakowskiej Akademii Muzycznej w 2006 roku, zakończonego nadaniem stopnia doktora sztuki muzycznej na podstawie rozprawy „Francuska i belgijska symfoniczna muzyka organowa XIX i XX wieku w aspekcie dwóch przeciwstawnych tradycji wykonawczych zapoczątkowanych przez Césara Francka i Jacquesa-Nicolasa Lemmensa. Subiektywizm a obiektywizm interpretacji, rubato a agogika w utworach organowych twórców i kontynuatorów obydwu nurtów estetycznych.” Wskazane przeze mnie poniżej osiągnięcie w postaci nagrania cyklu medytacji symfonicznych Oliviera Messiaena jest wynikiem kontynuacji badań nad organową muzyką francuską typu symfonicznego, którego twórczość nie była przedmiotem rozprawy doktorskiej jako odrębny stylistycznie i estetycznie system muzyczny, stawiający przed artystą zupełnie nowe wyzwania natury technicznej i wyrazowej.

5. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789):

Płyta CD „Olivier Messiaen – *La Nativite du Seigneur*” nagrana na organach Dariusza Zycha w Bazylice Bożego Miłosierdzia w Krakowie (DUX, DUX 1557, 2018).

Program zarejestrowany na płycie CD:

Olivier Messiaen (1908-1992): *La Nativite du Seigneur. Neuf Méditations pour Orgue*

1. *La vierge et l'enfant*
2. *Les bergers*
3. *Desseins éternels*
4. *Le verbe*
5. *Les enfants de Dieu*
6. *Les anges*
7. *Jésus accepte la souffrance*
8. *Les mages*
9. *Dieu parmi nous*

6. Omówienie celu naukowego/artystycznego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Płyta CD „Olivier Messiaen – *La Nativite du Seigneur*” nagrana w listopadzie 2018 roku na organach Dariusza Zycha w Bazylice Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach zawiera cykl dziewięciu organowych medytacji symfonicznych Oliviera Messiaena z 1935 roku, opublikowanych rok później w Paryżu w wydawnictwie Alphonse Leduca. Jako jeden z najpopularniejszych utworów Oliviera Messiaena należy do kanonu repertuaru światowego i każdorazowo jest wielkim wyzwaniem dla wykonawcy, który pomimo precyzyjnie określonych oczekiwań registryjnych kompozytora kreuje jego brzmienie zgodnie z walorami konkretnego instrumentu. Do realizacji nagrania wybrałem nowe organy polskiego budowniczego Dariusza Zycha w krakowskiej bazylice Bożego Miłosierdzia, które są znakomitym przykładem współczesnej koncepcji organów symfonicznych w oparciu o francuskie, niemieckie i angielskie zdobycze budownictwa organowego XIX i XX wieku.

Dyspozycja organów Bazyliki Bożego Miłosierdzia w Krakowie przedstawia się następująco:

Manuał I	Manuał II	Manuał III	Manuał IV	Solo	Pedał
1. Montre 16'	1. Prinzipal 8'	1. Quintaton 16'	1. Salicional 16'	1. Grand Diapason 8'	1. Soubbasse 32'
2. Bourdon 16'	2. Salicional 8'	2. Flûte Traversière 8'	2. Gemshorn 8'	2. Stentor Gambe 8'	2. Flûte 16'
3. Montre 8'	3. Bourdon 8'	3. Cor de nuit 8'	3. Flauto amabile 8'	3. Tibia Plena 8'	3. Principal 16'
4. Viola di gamba 8'	4. Prestant 4'	4. Gambe 8'	4. Viole d'Orchestra 8'	4. Tuba Mirabilis 8' *	4. Contrebasse 16'
5. Flûte harm. 8'	5. Flûte à chem. 4'	5. Voix céleste 8'	5. Aeoline 8'	Carillon (g-g ²)	5. Soubbasse 16'
6. Bourdon 8'	6. Nazard 2 2/3'	6. Flûte octaviante 4'	6. Vox Coelestis 8'		6. Quinte 10 2/3'
7. Octave 4'	7. Quarte de N. 2'	7. Viole d'amour 4'	7. Violine 4'		7. Flûte 8'
8. Flûte 4'	8. Tierce 1 3/5'	8. Nasard harm. 2 2/3'	8. Traversflöte 4'		8. Violoncelle 8'
9. Flûte octaviante 4'	9. Larigot 1 1/3'	9. Octavin 2'	9. Quinte Viola 2 2/3'		9. Bourdon 8'
10. Doublette 2'	10. Piccolo 1'	10. Plen Jeu IV-V 2'	10. Gambette 2'		10. Tierce 6 2/5'
11. Fourniture IV-V 2 2/3'	11. Plen Jeu IV 1 1/3'	11. Basson 16'	11. Cornet de Violes		11. Octave 4'
12. Cymbale IV	12. Cromorne 8'	12. Trompette harm. 8'	12. Clarinette 8'		12. Bombarde 32'
13. Cornet V 8'		13. Hautbois 8'			13. Bombarde 16'
14. Bombarde 16'		14. Voix Humaine 8'			14. Trompette 8'
15. Trompette 8'		15. Clairon 4'			

II/I, III/I, IV/I, III/II, IV/II, IV/III, I/P, II/P, III/P, IV/P,

I/I 16', I/I 4', III/I 16', III/I 4', II/II 16', III/III 16', III/III 4', IV/IV 16', IV/IV 4', I/P 4', II/P 4', III/P 4', IV/P 4'

Poszukiwanie plastyczności dynamicznej i różnorodności kolorystycznej stanowiło niewątpliwie podstawowe wyzwanie zarówno dla wykonawcy, jak i reżysera nagrania Michała Szostakowskiego. Pomimo wielu możliwości brzmieniowych instrumentu oraz możliwości technicznych pozwalających na odtworzenie utworów z francuskiego kręgu estetycznego XX. wieku, konieczne okazało się wprowadzenie kilku modyfikacji oryginalnej registracji. Jako przykład mogę tu wymienić poszukiwanie brzmienia dla części trzeciej cyklu, pozwalającego na uzyskanie właściwej barwy głosu sopranowego, pomimo braku głosu Quintaton 16', czy też zastąpienie w części siódmej cyklu solowego głosu Basson 16' w pedale głosem językowym z manuału głównego Bombarde 16', co wymagało korekty wolumenu brzmienia tego fragmentu podczas późniejszej pracy nad materiałem w studio.

W warstwie wykonawczej napotkałem na szereg wyzwań interpretacyjnych, spośród których jednym z najważniejszych było odnalezienie właściwego tempa narracji muzycznej adekwatnej do akustyki wnętrza Bazyliki Bożego Miłosierdzia, a jednocześnie przekonywującej podczas odsłuchu płyty w warunkach domowych. Operowanie przez Messiaena „witrażową” techniką kompozytorską – mam tu na myśli konstruowanie narracji muzycznej z szeregu, nie rzadko kontrastujących ze sobą (dynamicznie, barwowo i agogicznie), fragmentów – wymaga od wykonawcy wyobraźni przestrzennej, dzięki której poszczególne części cyklu mogą być odczytane jako muzyczna całość z dramatycznymi kulminacjami, fragmentami o charakterze kontemplacyjnym, skłaniającymi słuchacza do osobistych refleksji.

Niewątpliwie w budowaniu muzycznej narracji konieczne jest bogate wykorzystanie środków agogicznych z poszanowaniem precyzyjnie zapisanej koncepcji kompozytora. Agogika ma tu przede wszystkim uzupełniać niedoskonałości zapisu nutowego, jak ma to miejsce w wielu fragmentach utworu opatrzonych przez kompozytora oznaczeniem *ad libitum*, np. w drugiej części utworu *Les bergers* we fragmencie jednogłosowym *Bien modéré* czy w części szóstej *Jésus accepte la souffrance* we fragmencie z sugestią wykonawczą *Doulooureux et vif (ad lib.)*.

Ze szczególną uwagą prześledziłem również wszystkie informacje zawarte w tekście nutowym, zarówno te będące programem teologicznym poszczególnych części i odnoszące się do konkretnych fragmentów Biblii, jak również oznaczenia tempa, artykulacji i charakteru poszczególnych fragmentów utworu. Ich pogłębiona analiza w istotny sposób wpłynęła na moją wizję utworu i przyczyniła się do zbudowania dramaturgii całego dzieła trwającego około jednej godziny. Subiektywne odczucie czasu w narracji muzycznej jest bowiem zawsze szczególnym polem artystycznych poszukiwań najdoskonalszych proporcji pomiędzy własną wizją utworu, a ramami nakreślonymi przez kompozytora.

Bardzo dużo uwagi poświęciłem kolorystyce i plastyczności brzmienia organów. Jestem szczególnie zadowolony z tych fragmentów nagrania, w których słyszalne jest płynne diminuendo, jak np. na końcu części trzeciej *Desseins éternels* oraz piątej *Les enfants de Dieu*. Giętkości dynamicznej musi towarzyszyć wyobraźnia kolorystyczna – barwa i kolor są bowiem immanentną częścią muzycznego mikrokosmosu Oliviera Messiaena.

Dzięki współpracy z prof. Markiem Chołoniewskim i wspólnym projektem artystycznym w ramach zainicjowanego przeze mnie cyklu koncertów Organ Underground, które już na stałe wpisały się w program Dni Muzyki Organowej w Krakowie, nawiązałem współpracę z grafikiem i autorem wizualizacji multimedialnych Arturem Lisem. Było dla mnie niezwykle interesującym doświadczeniem wykonanie dwóch koncertów w Filharmonii im. Artura Rubinsteina w Łodzi i Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie, na których zaprezentowałem *La Nativite du Seigneur* Oliviera Messiaena z multimedialnymi obrazami projekcjami inspirowanymi witrażami francuskich katedr.

Nagranie płyty w Bazylice Bożego Miłosierdzia w Krakowie posiada dla mnie także wymiar osobisty z uwagi na fakt mojej pracy w ramach Diecezjalnej Komisji ds. Muzyki Kościelnej Archidiecezji Krakowskiej (2003-2007), jako koordynatora działań zmierzających do budowy organów w tej wyjątkowej świątyni. Starania o powstanie instrumentu zostały zwieńczone sukcesem w ubiegłym roku. Jest to pierwsza solowa płyta nagrana na tym inspirującym instrumencie, pozwalającym mi na realizację autorskiej wizji dzieła Messiaena, tak bogatego w nowatorskie wykorzystanie możliwości kolorystycznych organów.

Realizacja tego projektu przez renomowaną firmę DUX przyczyni się zapewne do dalszej popularyzacji muzyki Oliviera Messiaena w Polsce, a dzięki międzynarodowej promocji oraz dostępności w formie elektronicznej ma szansę być istotną propozycją na światowym rynku fonograficznym i zachętą do realizacji w Polsce projektów budowy instrumentów symfonicznych, których jakość będzie aspirowała do najwyższych standardów światowych. Jako osoba zaangażowana w opiekę nad wieloma zabytkowymi organami (Alwernia, Biecz, Frombork, Kraków) oraz budowę instrumentów nowych, takich jak planowane organy Giovanniego Pradelli w kościele św. Jadwigi na krakowskich Klinach, jestem przekonany, że każde kolejne profesjonalnie zrealizowane nagranie muzyki organowej przez polskiego wykonawcę jest istotnym działaniem kulturotwórczym i edukacyjnym zmierzającym w kierunku budowy środowiska naukowego i muzycznego związanego z szeroko rozumianą kulturą organową. Jestem też przekonany, że omówienie *La Nativite* Messiaena opracowane przez Marię Wilczek-Krupę – autorkę znakomitych monografii Wojciecha Kilara i Henryka Mikołaja Góreckiego, ma szansę przybliżyć sylwetkę Oliviera Messiaena i jego twórczość szerokiemu gronu odbiorców i zachęcić do zagłębienia się w jego twórczość kompozytorską.

7. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych i artystycznych.

Po uzyskaniu stopnia Doktora sztuki w głównym nurcie mojej działalności naukowo-artystycznej znalazła się muzyka polska. W programach moich koncertów nie brakuje dzieł takich kompozytorów jak Aleksander Karczyński, Mieczysław Surzyński, Karol Szymanowski, Marian Sawa czy Feliks Nowowiejski, którego oratorium „*Quo vadis*” wielokrotnie wykonałem z towarzyszeniem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej pod dyrekcją Piotra Sułkowskiego, a nagranie tego utworu z moim udziałem uzyskało nominację do nagrody Fryderyk w 2017 roku. Od roku badam także ewolucję polskiej sonaty

organowej i przygotowuję nagranie kompletu polskich sonat organowych XX wieku od Sonaty d-moll Mieczysława Surzyńskiego po Sonatę minore Wojciecha Widłaka. W listopadzie 2018 roku, podczas międzynarodowej sesji naukowej zorganizowanej przez Katedrę Organów Akademii Muzycznej w Krakowie pt. „Pierwiastek klasyczny i nowoczesny w muzyce organowej XX wieku.”, wygłosiłem referat pt. „Polska sonata organowa XX wieku”, który spotkał się z dużym zainteresowaniem uczestników.

Przedmiotem moich artystycznych poszukiwań jest także niezmiennie muzyka dawna, a w szczególności twórczość północnoniemieckiego baroku oraz Johanna Sebastiana Bacha. Badania nad registracją utworów epoki baroku znajdują również zastosowanie w konsultacjach dotyczących szaty brzmieniowej nowych instrumentów oraz reintonacji istniejących organów. W obszarze muzyki współczesnej, która ma dla mnie ogromne znaczenie, jestem pomysłodawcą cyklu koncertów pod nazwą Organ Underground, których celem jest promocja muzyki nowej i poszukiwanie nowych środków wyrazu artystycznego poprzez zestawienie muzyki organowej z nowymi mediami.

Za szczególnie cenny element mojej działalności artystycznej uważam współpracę z orkiestrami oraz zespołami kameralnymi. Od wielu lat współpracuję z Filharmonią i Operą Krakowską, Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej (OAB) oraz założoną przeze mnie orkiestrą smyczkową Arco Cracovia. Niezwykle cenię sobie współpracę z wybitnymi dyrygentami takimi jak: Antoni Wit, Jerzy Maksymiuk, Gabriel Chmura czy Lior Shambadal. Inspirację czerpię także z kameralistyki: występy z harfistką Elżbietą Baklarz, sopranistką Katarzyną Oleś-Blachą, trębaczem Tomaszem Ślusarczykiem oraz skrzypkami Jadwigą Bialic i Zbigniewem Pilchem przynoszą mi każdorazowo bezcenne doświadczenia, które owocują także bardzo w pracy dydaktycznej.

Jednym z najistotniejszych obszarów mojej aktywności zawodowej jest działalność pedagogiczna, którą prowadzę od 2002 roku, początkowo jako pracownik Papieskiej Akademii Teologicznej (obecnie UPJPII), a od 2003 roku również Akademii Muzycznej w Krakowie ucząc gry na organach (samodzielna klasa organów w Międzyuczelnianym Instytucie Muzyki Kościelnej oraz zajęcia dzielone z prof. Józefem Serafinem i prof. Mirosławą Semeniuk-Podrazą w Katedrze Organów Akademii Muzycznej w Krakowie), zespołów kameralnych, gry liturgicznej i basso continuo. W minionych latach byłem także nauczycielem gry na organach w Szkole Muzycznej dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących w Krakowie, pedagogiem Wyższego Seminarium Duchownego OO. Paulinów na Skałce w Krakowie, PSM II st. im. W. Żeleńskiego w Krakowie, Diecezjalnej Szkoły Organistowskiej w Bielsku-Białej i Szkoły Muzycznej I st. im. Oskara Kolberga w Czaślawiu. Aktualnie pracuję z młodymi muzykami w POSM II st. im. Fryderyka Chopina w Krakowie, gdzie prowadzę zajęcia z gry na organach i improwizacji organowej. To bogate doświadczenie pedagogiczne na wszystkich stopniach kształcenia jest bezcenne w pracy ze studentami i szczególnie pomocne w procesie korekty aparatu gry oraz kształtowania prawidłowej metodologii pracy nad utworem w jego aspektach technicznych i wyrazowych.

Jestem szczególnie dumny z osiągnięć moich studentów, spośród których mogę wymienić przede wszystkim przede wszystkim dra Michała Kocota oraz Juliana Gołosa.

Pracowałem z nimi jako asystent wspólnie z prof. Józefem Serafinem oraz prof. Mirosławą Semeniuk-Podrazą, przygotowując ich m.in. do międzynarodowych konkursów organowych (wykaz nagród studentów zamieszczam w dokumentacji). Staram się także wspierać młodych artystów promując ich na koncertach wszystkich prowadzonych przeze mnie festiwalach jak koncert pt. „Maraton Organowy” w ramach 52. Dni Muzyki Organowej w Krakowie, podczas którego wystąpił m.in. Krzysztof Musiał – laureat organizowanego przez Katedrę Organów Akademii Muzycznej w Krakowie Ogólnopolskiego Konkursu Organowego im. Bronisława Rutkowskiego, w ramach nagrody ufundowanej przez prowadzoną przeze mnie fundację. Rozwinięciem mojej działalności pedagogicznej było również założenie kameralnej orkiestry smyczkowej *Arco Cracovia*, która wykonała z powodzeniem szereg koncertów na festiwalach w Krakowie, Bieczu i Łącku.

Szczególnym wyróżnieniem jest dla mnie zawsze praca jako jurora konkursów. W tej roli w ostatnich latach udzielałem się na konkursach organowych w Poznaniu – organizowanym przez tamtejszą Akademię Muzyczną i Tarnowie, której organizatorem jest Diecezja Tarnowska. Jestem każdorazowo pełen podziwu dla młodych, utalentowanych organistów, ale również pełen troski o ich perspektywy zawodowe, które wciąż odbiegają w Polsce od zachodnioeuropejskich standardów. Jestem głęboko przekonany, że utworzenie programu organistów-rezydentów w filharmoniach, czy też funkcji organistów tytularnych najważniejszych kościołów miejskich, byłoby najpewniej znakomitym początkiem procesu budowy właściwego prestiżu sztuki organowej w Polsce.

Istotnym obszarem mojej aktywności zawodowej jest także działalność organizacyjna. Obok moich obowiązków dydaktycznych i organizacyjnych na Akademii Muzycznej w Krakowie, do których należy prowadzenie corocznych konferencji naukowych pn. „Sztuka budownictwa organowego”, jestem także dyrektorem artystycznym i organizacyjnym następujących festiwalach i cykli koncertowych: Międzynarodowego Festiwalu „Dni Muzyki Organowej w Krakowie”, „Kromer Biecz Festival”, Luterańskiego Festiwalu Muzyki Kameralnej i Organowej „Muzyka na Królewskim Trakcie”, „Biecz Music Summer” oraz „Małopolskiego Szlaku Organowego”. Jako prezes Fundacji Ars Organi im. Bronisława Rutkowskiego, która jest organizatorem szeregu wydarzeń o charakterze artystycznym, naukowym oraz edukacyjnym staram się popularyzować kulturę muzyczną, a w szczególności muzykę organową, muzykę dawną oraz muzykę współczesną zarówno w Krakowie, jak i w mniejszych miastach takich jak małopolski Biecz czy niezwykle cenne dla polskiej kultury organowej Frombork.

Wiele spośród przedsięwzięć artystycznych, które składają się na mój dorobek nie byłoby możliwych gdyby nie dobra współpraca z instytucjami kultury, samorządami oraz organizacjami pozarządowymi. W szczególności mam tu na myśli Europejskie Centrum Muzyki im. Krzysztofa Pendereckiego, Filharmonię Krakowską, Operę Krakowską oraz Capellę Cracoviensis. Założona przeze mnie i moją żonę Jadwigę Bialic w 2014 roku Fundacja Ars Organi im. Bronisława Rutkowskiego jest organizatorem szeregu wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych oraz inicjatorem działań mających na celu zabezpieczenie zabytkowych organów m.in. organów Klasztoru OO. Bernardynów w Alwerni, które ucierpiały w pożarze

kościół w 2011 roku, organów Jana Śliwińskiego w bieckiej kolegiacie p.w. Bożego Ciała w Bieczu czy klasztorze OO. Franciszkanów Reformatów w Bieczu. Fundacja, w której pełnię funkcję prezesa zarządu jest także organizatorem festiwali, które współtworzą kalendarz kulturalny Województwa Małopolskiego pod nazwą Theatrum Musicum obok wiodących instytucji kulturalnych Miasta Krakowa i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Mając świadomość jak ogromny wpływ na poziom wykonawstwa organowego ma jakość instrumentarium, zainicjowałem program Organa Polonica zmierzający do wzrostu powszechnej świadomości historycznej i artystycznej wartości zabytkowych organów oraz o kulturotwórczym znaczeniu muzyki kościelnej, która powinna zachęcać do bliższego kontaktu z muzyką klasyczną. Dlatego też staram się w swojej działalności pedagogicznej przekazywać młodemu pokoleniu organistów wartości, które mają w nich wykształcić szacunek do substancji historycznej i właściwą troskę o instrumenty znajdujące się pod ich pieczęcią.

W najbliższej przyszłości zamierzam skupić się na ukończeniu już rozpoczętego projektu nagrania kompletu polskich sonat organowych XX wieku, działalności pedagogicznej, która jest moją rzeczywistą pasją oraz na promocji młodych artystów m.in. poprzez organizację w Bieczu międzynarodowego konkursu muzyki kameralnej wykonywanej na instrumentach historycznych Kromer Competition, jako wydarzenia będącego częścią Kromer Biecz Festival, którego jestem dyrektorem artystycznym i organizacyjnym.

Do niniejszego wniosku habilitacyjnego załączam wybór moich osiągnięć artystycznych, pedagogicznych i organizacyjnych z okresu od uzyskania stopnia doktora sztuki, uzupełniony o dorobek również od wszczęcia przewodu doktorskiego, dla ukazania ciągłości mojej działalności pedagogicznej oraz rozwoju artystycznego. Jestem bowiem głęboko przekonany, że poprzez osobisty rozwój naukowy i artystyczny można rozwijać kompetencje, pozwalające przekazywać młodym muzykom zarówno potrzebną wiedzę i doświadczenie artystyczne, jak i własnym przykładem pokazywać piękno tej drogi, która wymaga stałej i konsekwentnej pracy nad sobą, wszechstronności intelektualnej oraz dbałości o najwyższy poziom własnej działalności artystycznej.

Arkadiusz Białas